

Opinia Komitetu Regionów „Najbardziej oddalone regiony UE w świetle strategii »Europa 2020« ”

(2013/C 62/13)

KOMITET REGIONÓW

- Z zadowoleniem przyjmuje dążenia Komisji do partnerskiej współpracy z regionami najbardziej oddalonymi (RNO) i pełnego zastosowania w stosunku do nich zapisów strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, z uwzględnieniem szczególnych cech charakterystycznych i ograniczeń regionów najbardziej oddalonych.
- Podkreśla, że – zgodnie z zasadą pomocniczości i wielopoziomowego sprawowania rządów – potrzebne jest większe zaangażowanie władz regionalnych RNO w przygotowanie i realizację europejskich programów i strategii politycznych, by zapewnić uwzględnienie specjalnych potrzeb regionów najbardziej oddalonych na wszystkich etapach procesu decyzyjnego.
- Podkreśla, że zatrudnienie jest celem priorytetowym oraz punktem odniesienia dla wszystkich ważnych działań, które zostaną przeprowadzone w przyszłości na rzecz udanej realizacji strategii „Europa 2020” w regionach najbardziej oddalonych, w związku z tym wzywa Unię Europejską do rozwinięcia, w drodze konkretnych środków, celów nowej osi związanej z wymiarem społecznym, ustanowionej w komunikacie Komisji z 2012 r.
- Podkreśla, że wszystkie środki mające na celu osiągnięcie inteligentnego, trwałego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu w regionach najbardziej oddalonych muszą być wdrażane na zasadach partnerstwa, zaś państwa członkowskie powinny ściśle współpracować z władzami regionalnymi na rzecz maksymalizacji potencjału wzrostu na tych terenach.
- Podkreśla znaczenie regionalnej współpracy RNO, ze względu na ich unikalne położenie geograficzne, oraz wzywa do poprawy synergii pomiędzy funduszami polityki spójności a Europejskim Funduszem Rozwoju, a także do zniesienia kryterium 150 km dla granic morskich we współpracy transgranicznej pomiędzy regionami najbardziej oddalonymi i krajami sąsiednimi.

Sprawozdawca	Malcolm MIFSUD (MT/PPE), burmistrz miasta Pietà
Dokument źródłowy	Komunikat Komisji „Najbardziej oddalone regiony Unii Europejskiej: w kierunku partnerstwa na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu” COM(2012) 287 final

Opinia Komitetu Regionów – Najbardziej oddalone regiony UE w świetle strategii „Europa 2020”

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Wprowadzenie

1. Z zadowoleniem przyjmuje dążenia Komisji do partnerskiej współpracy z regionami najbardziej oddalonymi⁽¹⁾ (RNO) i pełnego zastosowania w stosunku do nich zapisów strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, z uwzględnieniem szczególnych cech charakterystycznych i ograniczeń regionów najbardziej oddalonych, co zostało podkreślone przez Radę⁽²⁾. Podkreśla jednak, że powinny istnieć mechanizmy umożliwiające regionom najbardziej oddalonym udział w tej strategii, gdyż w przeciwnym razie nie będą one w stanie jej wdrażać.

2. Podkreśla potrzebę znalezienia równowagi między środkami ukierunkowanymi na skompensowanie szczególnych i trwałych ograniczeń regionów najbardziej oddalonych z jednej strony, a środkami mającymi na celu upowszechnianie możliwości i korzyści związanych z tymi regionami z drugiej.

3. Zwraca uwagę na potrzebę przyjęcia dalszych **konkretnych** środków w celu ustanowienia warunków zastosowania traktatów i wspólnej polityki w tych regionach, zgodnie z art. 349 TFUE.

4. Popiera inicjatywę Komisji w zakresie wdrożenia strategii umożliwiających regionom najbardziej oddalonym większą samodzielność, wzmocnienie gospodarki i **tworzenie trwałych miejsc pracy** dzięki wykorzystaniu niepowtarzalnych atutów poszczególnych RNO oraz wartości dodanej generowanej przez te regiony dla UE, lecz pomoc ta musi przyjąć formę konkretnych i przemyślanych działań ze strony Komisji, które umożliwią rozwinięcie pełnego potencjału art. 349 TFUE, np. poprzez wprowadzenie instrumentów ad hoc.

5. W świetle powyższego wzywa Komisję, by zadbała o zaangażowanie w realizację strategii „Europa 2020” różnych wydziałów Komisji, które powinny ściśle współpracować z Konferencją prezydentów RNO, zespołami ekspertów i specjalną grupą międzyresortową na rzecz przedsięwzięcia konkretnych środków przy planowaniu strategii ad hoc dotyczących m.in. **rozwoju w zakresie tworzenia szans trwałego zatrudnienia**.

6. W związku z powyższym Komitet Regionów sugeruje, by nadać priorytetowy charakter **edukacji, szkoleniom i zatrudnieniu**, ponieważ lokalne zasoby ludzkie i wiedza fachowa są największą siłą napędową wzrostu gospodarczego w RNO.

7. Popiera strategię Komisji dotyczącą zdefiniowania i formalnego uznania geograficznych i potencjalnych możliwości generowanych przez regiony najbardziej oddalone, stanowiących korzyść dla całej UE.

8. Podkreśla zwłaszcza, że RNO mogą pełnić funkcję aktywnych obszarów granicznych nastawionych na współpracę i ambasadorów UE będących w stanie poszerzać strefę wpływów społeczno-gospodarczych i kulturowych Unii oraz podejmować działania na rzecz intensyfikacji kontaktów handlowych i wymiany doświadczeń z obszarami sąsiadującymi i z krajami trzecimi, z którymi łączą je mocne więzi historyczne i kulturowe.

9. Podziela w przeważającej mierze pogląd Komisji na temat korzyści dla UE płynących z bliskich stosunków RNO z krajami zamorskimi i państwami trzecimi, w tym z kluczowymi gospodarkami wschodzącymi (np. Brazylią czy RPA).

NOWE ELEMENTY STRATEGII EUROPEJSKIEJ DLA REGIONÓW NAJBARDZIEJ ODDALONYCH

10. Zgadza się i zwraca uwagę na fakt, iż bez względu na ograniczenia geograficzne i gospodarcze (oddalenie, charakter wyspiarski, niewielka powierzchnia itd.), z którymi muszą się zmierzyć wszystkie regiony najbardziej oddalone, każdy z tych regionów **różni się** znacznie pod względem nie tylko szans, ale także wyzwań, przed którymi stoi⁽³⁾.

11. Ze szczególną dezaprobatą odnosi się do ewentualnego zastosowania podejścia narzucającego wymóg pluralizmu, który może wypaczyć całą ideę partnerstwa i zakłócić dialog niezbędny do osiągnięcia konsensusu na poszczególnych etapach realizacji programów.

12. Popiera strategię Komisji, która pragnie znaleźć wspólny mianownik wdrażania strategii „Europa 2020” we wszystkich regionach najbardziej oddalonych przy jednoczesnym określeniu szans i ograniczeń poszczególnych RNO.

⁽¹⁾ Artykuły 349 i 355 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), zmienione decyzją Rady Europejskiej z dnia 29 października 2010 r.

⁽²⁾ 3023. posiedzenie Rady do Spraw Zagranicznych z dnia 14 czerwca 2010 r.

⁽³⁾ Analiza zatytułowana „Czynniki wzrostu w regionach najbardziej oddalonych”, przeprowadzona przez Ismeri Europa we współpracy z Institut National d'Études Démographiques (ITD) – UE, zlecona przez Komisję w roku 2009 i przeprowadzona w marcu 2011 r.

13. Z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji dotyczący przyjęcia odnowionej strategii UE dla RNO, opartej na większym zróżnicowaniu i specjalizacji produktów, które to czynniki są kluczowe dla wzmocnienia sektorów tradycyjnych (takich jak rolnictwo), a także dla określenia i rozwijania nowych sektorów w oparciu o niepowtarzalne i konkretne atuty RNO.

14. Odnotowuje i podkreśla działania podejmowane przez same RNO w celu modernizacji i dywersyfikacji ich gospodarek oraz wskazuje na kompetencje regionów w zakresie definiowania celów i strategii rozwoju.

15. Podziela pogląd Komisji, iż szczególnie ważne jest wybranie działań związanych z RNO w obrębie tradycyjnych ram opartych o trzy **tradycyjne osie** (*): poprawę dostępności, poprawę konkurencyjności oraz wspieranie integracji regionalnej w regionach sąsiednich.

16. Ubolewa, iż definicji osi nie towarzyszą konkretne środki dostosowane do sytuacji RNO, zwłaszcza jeśli chodzi o poprawę dostępności, co jest zasadniczym elementem strategii rozwoju RNO i ich integracji z jednolitym rynkiem.

17. Z zadowoleniem przyjmuje **również** fakt, iż Komisja zgadza się z poglądem, według którego propozycje dotyczące przyszłego wzrostu gospodarczego w regionach najbardziej oddalonych wywierają pozytywny wpływ na **wszystkie pięć najważniejszych osi odnowionej strategii** (poprawę dostępności, zwiększenie konkurencyjności, zacieśnianie integracji terytorialnej, uwypuklenie wymiaru społecznego i włączanie działań w obszarze zmiany klimatu do wszystkich odpowiednich dziedzin polityki).

18. Ma nadzieję, że nowa oś obejmująca wymiar społeczny, która ma charakter przekrojowy w stosunku do pozostałych osi, zostanie wyposażona w dodatkowe środki finansowe i niezbędne instrumenty umożliwiające stworzenie w RNO trwałych miejsc pracy.

19. Zaznacza, że w świetle powyższego, a szczególnie w związku z konkurencyjnością i integracją regionalną, Komisja powinna również zachęcać do podejmowania konkretnych działań terytorialnych w celu **nasilenia integracji europejskiej RNO**, aby mogły uczestniczyć w przyszłych strategiach UE.

20. Podkreśla, że – zgodnie z zasadą pomocniczości i wielopoziomowego sprawowania rządów – potrzebne jest większe zaangażowanie władz regionalnych RNO w przygotowanie i realizację europejskich programów i strategii politycznych, by zapewnić uwzględnienie specjalnych potrzeb regionów najbardziej oddalonych na wszystkich etapach procesu decyzyjnego.

21. Podkreśla znaczenie regionalnej współpracy RNO, ze względu na ich unikalne położenie geograficzne, oraz wzywa do poprawy synergii pomiędzy funduszami polityki spójności

a Europejskim Funduszem Rozwoju, a także do zniesienia kryterium 150 km dla granic morskich we współpracy transgranicznej pomiędzy regionami najbardziej oddalonymi i krajami sąsiednimi.

22. Popiera inicjatywy sprzyjające tworzeniu znaków towarowych i logotypów UE/RNO, które stałyby się zachętą do identyfikacji regionów najbardziej oddalonych w strefie społeczno-gospodarczej i kulturowej UE, przyczyniając się tym samym do większej integracji w obrębie bliskiego sąsiedztwa i jednolitego rynku pod sztandarem UE.

GŁÓWNE OSIE ODNOWIONEJ STRATEGII UE

23. Docenia znaczenie przypisywane przez Komisję zachętom do stworzenia uaktualnionych i przystosowanych ram polityki wobec RNO w świetle strategii „Europa 2020”.

24. Jednakże wyraża zaniepokojenie faktem, że wiele działań wymaganych w związku z niektórymi głównymi osiami (np. dotyczącymi transportu i wdrażania nowych technologii w celu poprawy dostępności) nie spełni najprawdopodobniej warunku dotyczącego rozsądnych kosztów. W konsekwencji ich skuteczna realizacja wymagać może **większego wsparcia lub ustanowienia partnerstw publiczno-prywatnych**, by wysokie koszty nie odbiły się na cenach usług końcowych świadczonych obywatelom.

25. Opowiada się za rozwojem i optymalizacją istniejących regionalnych portów lotniczych, z wykorzystaniem partnerstw publicznych lub prywatnych, gdyż należą one do najważniejszych instrumentów rozwoju gospodarczego i społecznego regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej.

26. Mimo wszystko zgadza się z poglądem, iż modernizacja i dywersyfikacja gospodarek regionów najbardziej oddalonych, a także inwestycje i innowacje w obrębie potencjalnych szybko rozwijających się sektorów, mogą poprawić perspektywy rozwojowe RNO przy wsparciu ze strony instytucji UE, podmiotów państwowych i prywatnych oraz zainteresowanych stron.

27. Wskazuje na znaczenie szczególnego wspierania **modernizacji floty rybackiej i infrastruktury morskiej w regionach najbardziej oddalonych** i zachęca do niego Komisję. Zasoby morskie i rybne to jedne z największych atutów RNO, przyczyniające się do zróżnicowania produktów i integracji regionów najbardziej oddalonych na jednolitym rynku, oraz wspierające wzrost i konkurencyjny handel z krajami sąsiednimi.

28. Sugeruje, by Komisja zachęcała – w kontekście odnowionej strategii „Europa 2020” na rzecz wzrostu RNO – do realizacji programów i partnerskiej współpracy między państwami członkowskimi UE a regionami najbardziej oddalonymi, włączając w ten proces podmioty prywatne aktywne w odpowiednich obszarach z myślą o implementacji **działań umożliwiających jednoczesne osiągnięcie wielorakich celów różnych osi odnowionej strategii UE** oraz zachęcania regionów najbardziej oddalonych do włączania się w przyszłe strategie UE.

(*) COM(2004) 343 final, 26 maja 2004 r.; COM(2004) 543 final, 6 sierpnia 2004 r.

29. Z uwagi na powyższe popiera zwłaszcza ideę wprowadzenia w regionach najbardziej oddalonych szybkiego internetu i nowych technologii telekomunikacyjnych oraz stworzenia warunków ich rozwoju, gdyż rozwiązania te doprowadziłyby do poprawy dostępności, modernizacji turystyki, intensyfikacji działalności gospodarczej, wzmocnienia wymiaru społecznego, zwiększenia konkurencyjności i zacieśnienia więzów między regionami najbardziej oddalonymi a kontynentem.

PROPOZYCJE NA PRZYSZŁOŚĆ

Wymiar wewnętrzny

30. Podziela zdanie Komisji, że polityka spójności jest głównym unijnym narzędziem realizacji celów strategii „Europa 2020” ponieważ **gwarantuje największą koncentrację funduszy inwestycyjnych UE na rzecz tworzenia miejsc pracy** i stymulacji wzrostu dzięki stałym instrumentom, które zmniejszą rozbieżności pomiędzy regionami najbardziej oddalonymi a resztą UE, przyczyniając się do konwergencji tych regionów z Unią.

31. Uważa, że duże znaczenie ma **zagwarantowanie dostępności znacznej ilości funduszy na wzmocnienie sektora MŚP w celu tworzenia trwałych miejsc pracy i ich utrzymania**, wspierania innowacji w najszerszym tego słowa znaczeniu, propagowania modernizacji i zróżnicowania gospodarek oraz aktywów RNO, przyjmując za podstawę warianty strategii dotyczące każdego regionu, wspierania dostosowania do zmiany klimatu i rozwoju zrównoważonych dostaw energii.

32. Uwypukla i popiera propozycję Komisji, by w sposób szczególny traktować regiony najbardziej oddalone, poprzez wskaźnik współfinansowania wynoszący **85 % niezależnie od PKB** danego RNO, by pomóc im jak najlepiej wykorzystać dostępne fundusze.

33. Jednak, zgodnie z rezolucją Parlamentu Europejskiego z 18 kwietnia 2012 r.⁽⁵⁾, zaleca by okres wdrażania tych funduszy w regionach najbardziej oddalonych został przedłużony z myślą o skuteczniejszym wdrażaniu.

34. Podkreśla, że wszystkie środki mające na celu osiągnięcie inteligentnego, trwałego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu w regionach najbardziej oddalonych muszą być wdrażane na zasadach partnerstwa, zaś państwa członkowskie powinny ściśle współpracować z władzami regionalnymi na rzecz maksymalizacji potencjału wzrostu na tych terenach.

35. Popiera apel Komisji o pełne zaangażowanie przedstawicieli regionów najbardziej oddalonych w przygotowanie i monitorowanie umów o partnerstwie pomiędzy Komisją a poszczególnymi państwami członkowskimi na następny okres finansowania.

⁽⁵⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie roli polityki spójności w najbardziej oddalonych regionach Unii Europejskiej w kontekście strategii „Europa 2020” (2011/2195(INI)).

36. Sugeruje jednak, że przedstawiciele innych obszarów (**charakteryzujących się podobnymi cechami i ograniczeniami**) mogliby także, jeśli zostaną o to poproszeni, wspierać dyrekcję generalną Komisji Europejskiej ds. polityki regionalnej podczas analizy *ex-ante* i *ex-post*, pomagając w konstruktywnym porównywaniu i zestawianiu ze sobą zbliżonych praktyk, strategii politycznych i rozwiązań oraz generując nowe pomysły na podstawie sprawdzonych rozwiązań wypróbowanych na innych podobnych obszarach (ale nie w regionach najbardziej oddalonych).

37. Proponuje ustanowić, a następnie poszerzyć w całej Europie sieci na rzecz wspierania wysokiej jakości badań, na których skorzystałyby regiony najbardziej oddalone. Dzięki temu innowacyjne badania mogłyby prosperować i zwiększać udział beneficjentów we wszystkich powiązanych dziedzinach naukowych. Przyciągałyby nie tylko naukowców, umożliwiając im rozwój i pozostanie na danym stanowisku badawczym, lecz również podmioty z obszarów badań, technologii, rozwoju i innowacji. Ulepszono by w ten sposób otoczenie badawcze i **utworzono nowe trwałe miejsca pracy** w RNO.

38. Sugeruje zachęcanie do ustanowienia centrów ad hoc i laboratoriów w regionach najbardziej oddalonych i w całej UE, na rzecz rozpowszechniania wyników badań na temat RNO, sprawdzonych rozwiązań i udanych przedsięwzięć, w celu utworzenia nowych, bardziej obszernych źródeł pomysłów i wniesienia wkładu w opracowanie rozwiązań, zacieśnienia bliskiej współpracy pomiędzy państwami członkowskimi i regionami najbardziej oddalonymi a UE, oferując w ten sposób nowe szanse na trwałe zatrudnienie w tych regionach.

39. Zaleca, by specjalne projekty UE, programy mobilności i działania na rzecz spójności zostały wdrożone w regionach najbardziej oddalonych, by zwiększyć ich zaangażowanie i propagować szkolenia zawodowe lokalnych zasobów ludzkich w zakresie znaczenia **procesu udziału** wśród podmiotów prywatnych i publicznych społeczeństwa obywatelskiego w tych regionach, oraz podkreśla, że jedynie łącząc siły można zrealizować cele strategii „Europa 2020” na rzecz zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu RNO.

40. Sugeruje, by wyniki wspomnianych szkoleń w konsekwencji natychmiast stały się **szansą na zatrudnienie** w regionach najbardziej oddalonych, przyczyniając się do rzecz dalszego rozpowszechniania informacji i organizowania kampanii informacyjnych na temat odnowionej strategii UE na rzecz inteligentnego partnerstwa RNO i wdrażania powiązanych programów.

41. Zaleca nasilenie współpracy w zakresie innowacji i klastrów między państwami należącymi i nienależącymi do UE oraz wspieranie współpracy regionalnej w celu zwiększenia inwestycji spoza UE i rozwoju turystyki. Środki te mogłyby faktycznie stanowić skuteczny postęp w realizacji celów strategii „Europa 2020”.

42. Popiera wniosek Komisji dotyczący wsparcia rolnictwa w ramach programu POSEI, który stanowi dla regionów najbardziej oddalonych odpowiednik pierwszego filaru WPR i jest kluczowym instrumentem utrzymania i rozwijania rolnictwa w RNO. Popiera także utrzymanie programu „POSEI w dziedzinie rybołówstwa”, ponieważ ten system wyrównania dodatkowych kosztów jest zasadniczym instrumentem umożliwiającym wprowadzenie produktów rybołówstwa i akwakultury z RNO na rynek zewnętrzny.

43. W tym kontekście podkreśla, że ocena skutków umów międzynarodowych dotyczących gospodarek RNO jest niezbędna w celu uniknięcia reperkusji ekonomicznych w już i tak trudnych warunkach.

44. Podkreśla, że również zintegrowana polityka morska musi zostać skonsolidowana, jako że zasoby morskie stanowią jeden z głównych filarów wdrażania strategii „Europa 2020” w regionach najbardziej oddalonych.

45. Podkreśla znaczenie zasobów morskich i rybnych RNO i zachęca Komisję do działań na rzecz modernizacji floty rybackiej, w tym ponownego wprowadzenia pomocy na budowę statków w kolejnym okresie programowania 2014–2020, i infrastruktury morskiej w regionach najbardziej oddalonych.

46. Wyraża zadowolenie z tego, iż Komisja zachęca do dalszego rozwoju zrównoważonej turystyki w regionach najbardziej oddalonych, szczególnie w odniesieniu do nowych sektorów specjalistycznych, oraz do wykorzystania potencjalnych motorów wzrostu na tych obszarach (w dziedzinach takich jak m.in.: zasoby morskie, zrównoważona turystyka, różnorodność biologiczna czy budownictwo ekologiczne) poprzez zastosowanie badań, rozwoju technologicznego i działań innowacyjnych z myślą o **upowszechnianiu nowych możliwości w zakresie zatrudnienia i przedsiębiorczości**, które mogą doprowadzić (m.in.) do zmniejszenia zagrożenia drenażem mózgow, a także przyczynić się do poprawy efektywności energetycznej i upowszechnienia energii odnawialnej.

47. Wskazuje na potrzebę wspierania **szkoleń i systemów edukacji** w regionach najbardziej oddalonych. Wzywa więc Komisję do zapewnienia, by w obecnych unijnych programach kształcenia i szkolenia, zwłaszcza w zakresie mobilności, uwzględnić specyfikę RNO.

48. Podkreśla, że podczas następnego przeglądu europejskich ram dotyczących pomocy państwa należy uwzględnić specyfikę RNO i dążyć do większej elastyczności, uproszczenia i spójności interwencji na rzecz przedsiębiorstw w regionach najbardziej oddalonych.

49. Proponuje nadać priorytetowy charakter wspieraniu działań na rzecz poprawy, modernizacji i restrukturyzacji systemów zdrowotno-edukacyjnych w RNO przy wykorzystaniu partnerstw między podmiotami państwowymi i prywatnymi.

Wymiar zewnętrzny

50. Zgadza się z Komisją, że położenie geograficzne regionów najbardziej oddalonych jest korzystne dla całej UE, a rozwój potencjału tych obszarów i ich pełne zintegrowanie z jednolitym rynkiem stanowi kluczową szansę na to, by RNO wygenerowały wartość dodaną dla UE. Należy przy tym zagwarantować im szczególne traktowanie, w ramach którego przestrzegane będą zasady równości szans i proporcjonalności, a także równowagę między tym wymiarem wewnętrznym a lepszą integracją z otoczeniem geograficznym.

51. Proponuje ocenić nowe produkty (w oparciu o docelowy popyt na rynku i w ramach ich sąsiedztwa regionalnego), w stronę których dane państwo członkowskie mogłoby przesunąć swoją produkcję w stosownym RNO w celu zwiększenia wymiany handlowej bądź wymiany wiedzy i doświadczeń z sąsiadami lub krajami trzecimi takimi jak kluczowe gospodarki wschodzące (np. Brazylia, RPA) oraz poprawienia możliwości w zakresie trwałego zatrudnienia.

52. Pragnie zwrócić uwagę na możliwości, z którymi wiąże się powyższa sugestia w odniesieniu zarówno do RNO, jak i UE: tzn. **nowe możliwości związane z transportem morskim, szansami na zatrudnienie w tym sektorze**, rozwojem sektora transportu w basenach morskich oraz z optymalizacją kosztów transportu i relacji handlowych między UE a wschodzącymi rynkami międzynarodowymi.

53. Podziela pogląd Komisji dotyczący potrzeby traktowania regionów najbardziej oddalonych mniej w kategoriach ewentualnych platform przedsiębiorczości i współpracy, a bardziej w kategoriach rzeczywistych strategicznych ambasadorów UE na obszarach Atlantyku, Karaibów i Oceanu Indyjskiego, wykorzystujących swój rzeczywisty potencjał, a także poszerzenia wpływów Europy na obszarach, na których leżą te regiony, z korzyścią dla całej UE. W tym celu wzywa Unię do przyjęcia szczególnych środków wspierających odpowiednie połączenie RNO z sąsiadującymi krajami trzecimi.

54. Podkreśla zaletę bliskiego położenia regionów najbardziej oddalonych w stosunku do sąsiadujących z nimi krajów trzecich i terytoriów z punktu widzenia szans oferowanych przez handel regionalny i współpracy na rzecz rozwoju zewnętrznego wymiaru jednolitego rynku.

55. Zachęca również Komisję do zwiększenia integracji RNO w obszarach, w których są położone, z punktu widzenia handlu, rozwoju przemysłu kosmicznego i innych unikalnych atutów tych regionów, a także modernizację zatrudnienia i dywersyfikację gospodarek RNO, przy jednoczesnym **zwiększeniu szans na trwałe zatrudnienie**.

56. W świetle powyższego, podkreśla potrzebę opracowania w przyszłości planów działania odnowionej strategii na rzecz regionów najbardziej oddalonych z obu punktów widzenia: dostępu RNO do jednolitego rynku oraz ułatwienia integracji na rynkach regionalnych.

57. Popiera zaangażowanie Komisji w uwzględnianiu regionów najbardziej oddalonych i dostosowywaniu do nich realizacji działań, o których mowa w komunikacie „Małe przedsiębiorstwo, wielki świat”⁽⁶⁾, dotyczącym rozwoju MŚP działających na rynku międzynarodowym, np. poprzez przyjęcie szczególnych środków w obszarze prawa konkurencji, ukierunkowanych na wspieranie internacjonalizacji MŚP w RNO. Uznaje rolę funduszy strukturalnych Unii Europejskiej jako istotnego źródła finansowania MŚP oraz popiera ideę ułatwienia dostępu MŚP do procedur zamówień publicznych.

Podsumowanie

58. Przyjmuje do wiadomości, że instytucje UE z powodzeniem zaangażowały się na rzecz trwałego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu regionów najbardziej oddalonych i kładzie szczególny nacisk na potrzebę zacieśnienia partnerstwa między unijnymi instytucjami, państwami członkowskimi, regionami najbardziej oddalonymi oraz innymi kluczowymi podmiotami i zainteresowanymi stronami (publicznymi i prywatnymi), które mogą przyczynić się do zrównoważonego rozwoju regionów najbardziej oddalonych.

59. Podkreśla, że **zatrudnienie** jest celem priorytetowym oraz punktem odniesienia dla wszystkich ważnych działań, które zostaną przeprowadzone w przyszłości na rzecz udanej realizacji strategii „Europa 2020” w regionach najbardziej oddalonych. Dlatego wzywa UE do rozwinięcia, w drodze konkretnych środków, celów nowej osi związanej z wymiarem społecznym, ustanowionej w komunikacie z 2012 r., gdyż Komisja tego nie czyni i jedynie nawiązuje do ogólnych programów finansowania, bez właściwej modulacji.

60. W tym kontekście Komitet popiera inicjatywę RNO dotyczącą sporządzenia planu wzrostu i zatrudnienia w tych regionach w celu przeprowadzenia dalszej oceny wykonalności i wdrażania.

61. Sugeruje i proponuje kilka konkretnych przykładów rozwiązań na rzecz zwiększenia lub stworzenia **nowych możliwości zatrudnienia** w RNO.

62. Podkreśla, że należy nadać priorytetowy charakter **służbie zdrowia, szkoleniom i edukacji** w regionach najbardziej oddalonych, by optymalnie wykorzystać lokalne zasoby ludzkie i ich doświadczenie jako kluczowe potencjalne czynniki wzrostu na tych obszarach.

63. Wskazuje na znaczenie modernizacji i zróżnicowania gospodarek RNO i podkreśla znaczenie wspierania **modernizacji floty rybackiej i infrastruktury morskiej w regionach najbardziej oddalonych**, a także zachęca do tego Komisję. Zasoby morskie i rybne to jedne z najważniejszych zasobów regionów najbardziej oddalonych, które przyczyniają się do zróżnicowania produktów i integracji regionów najbardziej oddalonych na jednolitym rynku oraz wspierają wzrost i konkurencyjny handel z krajami sąsiednimi.

64. Zwraca uwagę na sposoby, na jakie kluczowe interwencje mogą stworzyć nowe możliwości zatrudnienia zarówno w regionach najbardziej oddalonych, jak i w UE, z punktu widzenia **transportu morskiego, szans na zatrudnienie w tym sektorze, rozwoju sektora transportu w basenach morskich oraz optymalizacji kosztów transportu i relacji handlowych** między UE a wschodzącymi rynkami międzynarodowymi.

65. Popiera, wraz z Parlamentem Europejskim, konieczność ustanowienia ram ad hoc dla transportu i ITC, tak aby RNO mogły skutecznie stawić czoła problemowi rozczłonkowania terytorium i przepaści cyfrowej.

66. Zachęca Komisję również do zwiększenia integracji regionów najbardziej oddalonych w obszarach, w których są one położone, z punktu widzenia handlu i rozwoju unikalnych zalet tych obszarów na rzecz modernizacji i dywersyfikacji ich gospodarki, w ramach dążeń do inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu.

67. Podkreśla znaczenie zniesienia kryterium 150 km dla granic morskich we współpracy transgranicznej między regionami najbardziej oddalonymi a krajami z nimi sąsiadującymi, co wiąże się z tym, że wiele RNO to wyspy położone w odległości większej niż 150 km od krajów sąsiednich.

68. Podkreśla znaczenie współpracy regionalnej RNO, która wymaga nie tylko kontynuacji programów współpracy terytorialnej w ramach EFRR, lecz również zwiększenia synergii między funduszami polityki spójności a Europejskim Funduszem Rozwoju.

69. W świetle powyższego, podkreśla potrzebę opracowania w przyszłości planów działania odnowionej strategii na rzecz regionów najbardziej oddalonych z obu punktów widzenia: dostępu do jednolitego rynku oraz ułatwienia integracji rynków regionalnych na tych obszarach.

Bruksela, 1 lutego 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽⁶⁾ COM(2011) 702 final z 9 listopada 2011 r.